

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dégenfeld-tér 2. szám.
Telefon 412.

Kiadóhivatali telefon: 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Dégenfeld-tér 2. és
Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon: 330.

Az osztrák bomlas és az általános választójog

Irta: Dr JUHÁSZ NAGY SÁNDOR.

I.

Midőn 1907-ben ez általános választójog első osztrák parlamentje összeült örömjongva hirdették szerte Ausztriában, hogy e nagy demokratikus átalakulás következményeként, az új parlamentben gazdasági kérdések vissza fogják szorítani az Ausztriát folyton marcangoló nemzetiségi viszályt. Az általános választójog hatásaként a nemzetiségi békét és Ausztria egységének megszilárdulását várta a császár.

De nem mindenki ezt várta. Így például az új parlament egyik első ülésén, midőn a császár-jubiläum emlékéreinek veretéséről tanácskoztak, Malik nagynémet képviselő azt javasolta, hogy ezekre az érmekekre nem a császár szórásos jeimordatát: viribus unitis (együtt erővel) kell vésni, hanem azt, hogy: Finis Austriae. (Vége Ausztriának!) Az általános választójog következményéül ezt jósolta meg.

Hogy nem a császárnak volt igaza, hanem Maliknak: beigazolta az azóta lezajlott három esztendő. Az osztrák

szocialisták egyik parlamenti vezére: Pernerstorfer a „Socialistische Monatshefte“-ben legutóbb megjelent cikkében tényként megállapítja, hogy „még csak ez az új parlament (Ausztria egyetlen demokratikus intézménye) állította igazán talpra teljes erejükben a nemzeteket!“ A nemzetiségi viszály megijodva tombol Ausztriában ismét.

Az általános választójogra ez a hatása előre látható volt. A kerületek beosztása teljesen a nemzetiségi alapelvek szerint történt. Az egyes nemzetiségek a törvény megalkotása előtt előre megegyeztek, hogy melyik hány mandátumot kapjon. Minthogyha csak szándékosan előkészítették volna Ausztria szétdarabolását.

A régi választói rendszer érdekvéviselően alapult. Minden osztály külön választotta képviselőit. A választók négy curiára osztottak. Az 1901 évi állapot szerint első curiában 5431 nagyföldbirtokos választott 85 képviselőt; a másodikban 493,404 cenzusos városi szavazó 118 képviselőt; a harmadikban a kereskedelmi és iparkamarák 536 szavazója 21 képviselőt; a negyedik curiában végül másfél millió cenzusos falusi választónak jutott 129 mandátum. E négy curiához jött később egy ötö-

dik: az általános választójog curiája, melynek az előbbi négy curia választói is tagjai voltak, kik tehát itt együttesen megegyezten szavaztak és kívülük még mintegy 3 millió választó, kiknek nem volt cenzusuk, hogy a négy első curia valamelyikébe emelkedhessenek. Ez ötödik curia összesen 6 millió szavazója 72 képviselőt küldött.

A régi parlament tehát a gazdasági osztályok parlamentje volt. Ezzel szemben az új választói törvény, mely behozta az általános választójogot, a mandátumokat nem az osztályok, hanem az egyes néptörzsek között osztotta meg. A német lakosság kapott 233 választókerületet; a csehek: 107-et; a lengyelek: 82-öt; a ruthének: 33-at; a szlovének: 24-et; a horvát-szerbek: 13-at; az olaszok: 19-et; az oláhok: 5-öt. Ott, ahol a nemzetiségek vegyesen laknak, valóságos művészettel válogatták szét őket, hogy nemzetiségek szerint elkülönítve szavazhassanak, p. o. a németek együtt, a köztük lakó csehek megint együtt. A választói törvény „a választási geometriának valóságos műremeke“, mondja egy osztrák író. Így Morvaországban választói katasztert készítettek, Galiciában pedig vannak kerületek, hol kisebbségi elv

Késő ?

Irta: Sigurd (A Hedenstjerna.)

Összekülönböztek. Ők, akik év év után, nap nap után szomjas epedéssel várták a percet, mely őket örökre egyesítendő lesz, a napot, melyen végre a maguk otthonának ajtaja fog bezárulni mögöttük, elkülönítve őket a külvilág gondjaitól. Ők ketten, kik egymást mindennél jobban szerették a világon s kik azt hitték, hogy minden perc, melyet nem töltöttek együtt, helyrehozhatatlan veszteség. Ezek ketten mérges arccal gonosz szavakat mondtak egymásnak. Hangjuk eleinte remegett, a szó csak habozva hagyta el az ajkat, de azután a hang kemény, ellenséges csengésű lett s mélyen belevágott a másik szívébe, abba a szívébe, melynek birtoka valamikor üdvöt adott s mely akkor boldogságában át akarta ölelni az egész világot.

— Jaj annak, aki e szelid, kék szemekbe valaha a belopja a szomorúság tekintetét! — szólt a férfi egyszer otthon a leány szülőinél, a kicsiny kék boduárban, mikor még nem égett a lámpa s a tesvtérek kinnjártak a korcsolyapályán.

S mikor ő vőlegény korában valami hivatalából folyó kellemetlenség miatt kedvetlen volt, a leány fogadozott, hogy szerelmét puha szőnyeg gyanánt oda fogja rakni a lábrai elé, hogy élete utjában köbe ne üt-

közzék. Ez persze kissé túlzott és dagályos mondás volt, de ő akkor valóban így gondolta.

Most korlát meredt közöttük s egyikük kemény, hegyes szava mélyen belefuródott a másik lelkébe. Este elaludtak, anélkül, hogy az asszony, mint mások szokta, azt mondta volna: „Jó éjt, drága kincsem!“ s a férfi így válaszolt volna: „Szép álmokat, üdvöm“, miközben hangja oly nagyon csengett, mintha izmos karjaival maga akarná álomba ringatni.

Nagy Isten! Mi történt hát? A lehetetlen, a hihetetlen bekövetkezett s megtörte testét, lelkét, úgy, hogy soha többé nem fog tudni örülni semminek a világon. Mindent elvesztett s élete boldogsága tönkre volt téve örökre. Az asszony meghalt! Ott kinn feküdt a teremben, sápadtan és kihűlten, sötét gyűrűkkel a szeme alatt, míg keskeny viaszszínű ujjai ott pihentek a paplagon. Megdöbbentő gyorsasággal jött minden. Meghülésből eredő tüdőgyulladás — két orvos — egy tanár — fejeszettség a házban — a kétségbeesés könyei — szegény, öreg szülei ott térdeltek az ágy előtt — testvérei ott siráncokztak a mellékszobában — azután mély, süket csend — a Halál.

Milyen világosan látott most már mindent!

Megigérték volt egymásnak, hogy egyi-

kük a másik nélkül nem fog élni tovább. Ha az egyik meghalt, a másik ne sokáig várasa meg a másvilágon. És ime, ő még élt! De hát miért is él még? Hogy tudta látni szeme a napot, hogy tudott keringeni ereiben a vér, dobogni a szíve, holott amazé örökre megállt. De micsoda sötét alakok toltak eléje a múltból? Igen, az emlékezősek. Hogy volt lehetséges, hogy ők össze tudtak különbözni, hogy gonosz szavakat vágtak egymás fejéhez? Hisz ez lehetetlen, ez nem történhetett meg!

Kétségbeesve kezébe temette arcát, mikor felismerte, hogy mégis igaz s a rettenetes perc ő a először dusan megeredt a könye.

De hát tulajdonképp miért is különböztek össze? Megundorodott önmagától, mikor elgondolta, hogy mily kicsinyes, mily jelentéktelen, mily semmi volt az ok. Azt hitte, meg kell örülnie. Most rögtön átmegey hozzá s megmondja neki, hogy ő, a férfi a hibás. Ah, immár nem mondhatott neki többé semmit. Hisz eltávozott örökre!

Hova fússon most ő az emlékei elől, melyek valamikor oly édesek voltak? S melyek most, mikor üdve kiterítve feküdt, a kínok kinjává lettek? Még a múltkor a paplagon egymás mellett ülve, pamutot gombolyítottak. Az összebogozott szalakon keresztül, ahol csak szájni résre talált megcso-

Wacha Róbert modern tisztító és műfestő intézete megnyit.

alkalmazásával egy kerület két képviselőt választ: egy lengyelt és egy rutént.

Hogy a választási rendszer teljesen a nemzetiségek közötti osztozáson alapszik, mutatja az is, hogy a kerületek beosztásánál az egyenlőtlenséget vették alapul. Ugyanis míg a német kerületekben egy képviselő: 39363 lakosra esik, — addig a szlovéneknél ez az arányszám: 49699; a lengyeleknél: 51858; a csehekénél: 55658; a ruténekénél pedig: 102473. A németek ezen javukra eső aránytalanul nagy kedvezés dacára is, erősen kisebbségben vannak a parlamentben, mert a 233 német képviselővel szemben 283 más nemzetiségű áll.

Igy, miként Herrnritt bécsi tanár mondja, az osztály rendszer helyére a „nemzetiségi alapon nyugvó választási rendszer” lépett.

A megejtett választások után a fenti arányszámok szerint vonultak be a nemzetiségek az új parlamentbe. Hogy a zűrzavar még nagyobb legyen, minden egyes nemzetiség számos pártra forgácsolódott szét. A németek: 6, a csehek: 6, a lengyelek: 5, a rutének: 3, a szlovének: 3, az olaszok: 3 frakcióra szakadtak.

Ezek a frakciók aztán szövetségekbe tömörültek, természetesen nem egyező politikai elvek szerint, hanem nemzetiségek szerint. Ugy hogy végrendényben a Reichsrat-ban nem politikai partok állanak szemben egymással, hanem a legkülönbözőbb elvű partokat egységbe tömörítő nemzetiségek, vagy miként Pernertorfer fenti idézete mondja: nemzetek.

Még a nemzetközi szocialista egyesülés kebelében is dühös nemzetiségi viszálykodás dúl, mely az idej kopenhágai szocialista világkongresszuson is,

kolta. Szép, tiszta szobájukban hófehéren ragyogtak az ablakfüggönyök. Az asszony mosta volt ki, ő vasalta volt meg. Utolsó műve volt ez idelelni a földön. Most a betolakodó szél lengette a függönyöket, mintha bucsut akarna inteni a szép alvónak ott a szomszéd szobában. A férfi írásztalán nem látszott változás. Önkéntelenül megragadta a kéziratot, amelyen az utóbbi időben dolgozott s lapozni kezdett benne. Igen, ép amikor leírta ezt a mondatot, akkor lépett be ő, karjával a finta nyakát, forró arcát odaszoritotta az ő borzas szakállához s zokogva mondta:

— Oh, János, elégett az egész kalács. Akkor kissé türelmellenül fejtette le nyakáról a puha karokat s szemrehányóan mondta: De drága gyermekem, hát nem látod, hogy dolgozom!

Mindent, amije e világon még volt, szívesen odaadna, ha az asszony még egyszer megzavarná munkájában!

De az csak nem akarja zavarni! Hidegen és sápadtan ott fekszik ágyában a terem közepén és soha, soha többé nem fogja zavarni írásában...

Az ablak mellett állt az asszony kicsiny karosszéke. A férfi kérdezni látszott, hogy széke tulajdonosa nem jön-e még, hogy karjaiba zárhassa. Ott állt a fiókos szekrény is, mely már leánykorában kedves tulajdona volt. Kihuzta az egyik fiókot, olyan tisztelettel, mintha az valami szentély volna s ő a

az ausztriai cseh és német szakszervezetek közti heves összecsapásra vezetett.

Az általános választójog behozatalának az lett az eredménye, hogy az osztrák parlament, — ma jobban mint valaha, — nem pártok békés vitájának, hanem egymást gyűlölő népek csatájának színhelye.

Őszi közgyűlés előtt.

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

Ma délután három órakor folytatta a jog és pénzügyi bizottság az őszi közgyűlés tárgyainak előkészítését. Míg tegnap csak egyetlen tárgyat intéztek el, addig ma a sorrendbe fölvetett valamennyi ügyet elintézték. Nagyobb vitát egyik ügy sem okozott s a bizottság meglehetősen simán és gyorsan végzett az egyes kérdésekkel, amelyekben a tanács határozati javaslatát legtöbbszörre minden módosítás nélkül elfogadták. Nagyobb megvitatas tárgya csupán a bérkocsi ipartársulat elnökségének átirata volt, amelyet az új bérkocsi állomások kérdésében intézett a tanácshoz.

Apróbb ügyek.

A jog és pénzügyi bizottság elfogadta a főszámvevőnek a nagykölcsonból 3 millió korona fölvetelére vonatkozó javaslatát, pártolásra ajánlja a mérnök és építész egyesület debreceni osztályának ama megkeresését, hogy a város lépjen be alapító tagnak, és tudomásul vette a főügyésznek a külterületi építkezésekre vonatkozó szabályrendeletre tett jelentését és belügyminiszternek a világítási vállalat alkalmazottainak nyugdíjszabályzatára vonatkozó leirátát.

Jogelismelési díj és telekvétel.

A római katolikus egyházközségi bizottság elnöke azt kérte, hogy a There-

zianum épületének kiszögelése által elfoglalt terület használatáért a városnak fizetett jogelismelési díj összegét redukálja a közgyűlés. Ez az összeg évenként tíz korona, amit azonban az egyházközség soknak tart, mert a terület összesen csak három négyszögöl s mert a hitközség e terület egyik részét a városnak olcsón adta el. A jog és pénzügyi bizottság azonban nem javasolja az összeg redukálását, mert az amúgy is igen kicsi, annál kevesebbet megállapítani nem lehet.

A bizottság azután megvételre ajánlja a közgyűlésnek Takács Bálint és felesége Vörösmarty-utca 13. számú házastelkét, amelyre az utca szabályozás miatt sürgősen szükség lesz. A vételárát a kért 54000 koronával szemben a bizottság a mérnöki vélemény szerint 49895 korona 28 fillárban állapítja meg, amely összeget Takács Bálint előzetes nyilatkozata szerint el is fogad.

Új bérkocsi állomások.

Aczél Géza főmérnök ösmertette azután a bérkocsi állomások új beosztására vonatkozó javaslatot. A javaslatot a bizottság igen kevés változtatással elfogadta. A bérkocsisok amint tiltakozása folytán, hogy a nagyerdőben is legyen bérkocsi állomás, a bizottság e kérdésnek ezt a részét addig míg a csatornázás készen nem lesz, mert erre az állomásra kevésbé van szükség, másrészt mert ott alkalmas hely bérkocsi állomásnak nincsen. A bizottság a következőkben ajánlja az új bérkocsi állomásokat. A hatvan-utcai állomást leviszik a Zugó utcáig, a hatvan-utcai vasuti állomáshoz két-kétfogatu és egy három egyfogatunak kell állomást tartania. Állomás lesz még a törvénytörvény palota előtt, ahol két kétfogatu, egy egyfogatu, a Deák Ferenc utca 2., 4., 6., számú házai előtt, ahol három kétfogatu, két egyfogatu, a Szentanna utca 42., 44., 46., számú házak előtt, ahol két kétfogatu, két egyfogatu, a Rákóczi-utca és Csapó-utca sarkán, ahol egy kétfogatu, egy egyfogatu bérkocsi fog tartózkodni. A Piac-utcán a Bika előtt lesz bérkocsi állomás, valamint az Arany János-utcánál. A Frohner-féle vendéglő előtt most használt bérkocsi állomást azonban megszüntetik, mert az erre szolgáló területet a villamos vasut sineivel most elfoglalták.

A forgalom rendezése érdekében pedig azt javasolja a bizottság, hogy a kisvasut és a kocsik is, amelyek a vasúthoz mennek kifelé, a Hunyady-utcán, azok amelyek a vasutól jönnek, a Deák Ferenc-utcán haladjanak.

A guti vadászterület.

Forrai Jenő följajánlotta a városnak, hogy a guti vadászterület, amelyért eddig a vadásztársaság évi 240 koronát fizetett, 500 koronáért béri ki. A jog- és pénzügyi bizottság azonban Révi Nándor dr és Magoss György dr hozzászólása és indítványa után kimondta, hogy miután a vadásztársulat maga is hajlandó az 500 koronát megfizetni és miután a területet a vadásztársaság már 30 év óta béri s a vadállományt ez idő alatt nagyon megjavították s miután végül jobb egy társaság, mint ha egyes emberé a vadászterület, ismét a vadásztársulatnak adják bérebe a területet.

Debreczeni Jenő szólalt még föl e kérdésnél és kérte a bizottságot, provokáljanak határozatot arra, hogy a Hortobágy vadá-

Hulló falevél,

Csipkeáruház

szülőjét és a legutolsó divat szerinti ruházásokat legelőcsöbben és legnagyobb választékban egyedül csak a budapesti Csipkeáruház harisnyák, keztyűk, arcfátyolok és színházi schawlakban. Naponta érkeznek újdonságok. Kizárólag alkalmi vevők. — Meglekinthető vételékenyszer nélkül.

sütözve beszél, de azt mindenki hangosan kimerli mondani, hogy csipkét, csipkeszövetet, selymet, legelőcsöbben és legnagyobb választékban egyedül csak a budapesti Csipkeáruház harisnyák, keztyűk, arcfátyolok és színházi schawlakban. Naponta érkeznek újdonságok. Kizárólag alkalmi vevők. — Meglekinthető vételékenyszer nélkül.

Színésznőknek nagy árkedvezmény!

mánya is halhatós védelemben részesüljön, mert tudomása szerint az ott megforduló vendégek ugyancsak pusztítják ezt.

Több kisebb ügy vita nélkül való elintézése után az ülés fél harkor véget ért.

Jelen lévők.

Az ülésen Körner Adolf tb. főjegyző elnöke alatt Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök, Debreceni Jenő világitási igazgató, Roncsik Lajos főszámvevő, Medgyaszay Miklós, K. Tóth Mihály dr. tanácsnokok, Kaszanyitzky Endre, Révi Nándor dr. Szilágyi Imre, Tóth Emil dr. jegyző.

A szezon küszöbén.

A politika eseményei.

Ime már tudjuk, hogy nem egy, hanem két delegációról van szó. Az első ugyszólván akadémiás jelentőségű, mert az 1910. évre vonatkozó közös költségvetést fogja tárgyalni és októberben lesz. Olyan költségvetésről van tehát szó, amely csak utólagos jóváhagyásra szorul, mert hisz minden összeget elköltöttek már.

A másik már súlyosabb természetű, mert az 1911-iki közös költségvetést tárgyalja, melynek javarészt szintén elköltöttek már, de egyrészt nem.

Itt igazán nem mellőzhetnek bennünket. Nem nézheinek el fejünk fölött, nem tekinthetnek bennünket levegőnek, mert a költségek megszavazására igenis szükségük van, akárhogy fáj is nekik, hogy a mi hozzájárulásunkra rászorultak. Könnyű munkájuk van ugyan, amennyiben csak egyszerűen ráparancsolnak a kormányelnökre és a kormányelnök a többségre. De azért mégis munka, legalább is formáságokra van szükség. Így hát foglalkozniok kell velünk magyarokkal is, akár milyen nehezükre esik is nekik, hogy rendelkezhetnek velünk, nélkülünk.

A miniszterelnök visszaérkezése.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma reggel kilenc órakor Bécsből visszaérkezett Budapestre, ahová délután két órakor érkezett meg.

A munkarend.

Vasárnap vagy hétfőn megtartják azt a minisztertanácsot, amelyen a kormány véglegesen dönt a parlament őszi munkarendje fölött.

A minisztertanács határozatának alapjául azok a tárgyalások és megállapodások fognak szolgálni, amelyeket Khuen és Lukács folytattak, illetve elfogadtak Bécsben. Ezek szerint a kedden összeülő parlament első sorban a delegáció tagjait fogja megválasztani, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldendő bizottság a tegnapi közös miniszteri tanácskozás határozatához híven, október 12-én összehívessen.

A bankszabadalom.

A második nagy kérdés, amely foglalkoztatni fogja az országgyűlést, a bankkérdés. E tekintetben Binszky és Lukács pénzügyminiszterek megegyeztek abban, hogy a bankkérdés ügyében folytatni fogják a szak-

referensek a tanácskozásokat. A tanácskozás színhelye még nincs megállapítva, de valószínű, hogy Bécsben fogják választani, miután a legutóbbi megbeszélések Budapesten történtek.

A tanácskozásokat a magyar kormánynak az osztrák kormányhoz intézendő jegyzéke fogja bevezetni, amelyben Khuenék bejelentik, hogy hajlandók a bankszabadalom meghosszabbítása ügyében a tárgyalásokat folytatni.

Husdrágaság.

Ugyancsak a bécsiek sürgető követelésére vezethető vissza, hogy a kormány törvényjavaslatot szándékozik benyújtani a drágaság, különösen a husdrágaság leküzdésére, amely főképpen úgy akarja enyhíteni a drágaságot, hogy a husbehozatalt minden országból, különösen Szerbiából és Romániából a kereskedelmi szerződésekből megállapított korlátok mellőzésével, korlátlanul engeddi.

Ezt a javaslatot még az őszi üléskezdetben le akarják tárgyalni.

A költségvetés.

A jövő évi költségvetés is elkészült már, s a minisztertanács ezt is véglegesen hitelesíteni fogja. Lukács László pénzügyminiszter, aki tegnap a Semmeringre utazott vissza Bécsből és vasárnapon érkezik Budapestre, valószínűleg már a legelső ülések egyikén expozéja kíséretében betérjeszti a budgetet, amely azonban a legkevesebbé sem fogja kielégíteni a közszükségletet, annál inkább — Bécsben.

Mindezeket még ujév előtt akarja a kormány elintézni s ezért azon tanakodnak, hogy a delegációk ülészeke alatt sem napolják el a képviselőházat. Vagyis meg fog történni az, hogy azok a képviselők, akik Bécsben a delegációban vannak elfoglalva, nem vehetnek részt a képviselőház ülésén és fordítva. Ez a kormány igazán nem veszi komolyan a képviselők munkáját. A többség ugyanis csak szavaz, a kisebbségnek ellenőrző munkáját pedig minden törvénnyel meg kell nehezíteni.

Rendkívüli kiadások.

Bécsből jelentik, hogy a „Neue Freie Presse“ a közös minisztertanács lefolyásáról a következő információkat kapja: Miután az 1910-iki budget már minden részletében meg volt állapítva az ez év májusában tartott miniszteri tanácskozásban, a tegnapi minisztertanács csupán a költségvetés végleges megszerkesztésével foglalkozott. Magától értetődik, hogy ezzel kapcsolatosan az 1911-iki budgetről is folyt tanácskozás, mert hiszen a legközelebbi delegációk már a jövő év tavaszán, sőt esetleg már május havában fognak egybegyűlni. Az 1910-iki költségvetéssel szemben az 1911-iki költségvetés rendes kiadásai nem fognak jelentékeny emelkedést mutatni. Másrészt van azonban a rendkívüli kiadásokkal, amennyiben ebbe fogják beállítani a hadsereg és különösen a haditengerészet újabb követelményeit és leginkább a dreadnoughtok építése fog nagy összegeket követelni.

A minisztertanács azon célból, hogy a budgetbe beállítandó részletek magasságára

vonatkozólag valami mérték legyen, valamint hogy mindkét delegáció tisztá képet nyerjen a tengerészet követelményeinek a delegációban való fogadtatása felől, a tegnapi ülésben a hadvezetőség azt az utasítást kapta, hogy már a legközelebbi delegáció tehát az októberi üléskezdet elé terjesszen jelentést az új tengerészeti követelmények terjedelméről. Attól a fogadtatástól, amelyben a hadvezetőség közleményei a két delegációban résztesülnek, fog függni azután az, hogy az 1911. évi költségvetésben az új tengerészeti követelmények fedezésére szolgáló összegeket milyen magasságban állítsák be. Bizonyos, hogy az 1911-iki költségvetés a hadsereg és a haditengerészet számára nagyobb követelményeket fog tartalmazni, miután a hadvezetőség és a tengerészeti parancsnokság kijelentette, hogy kénytelen ragaszkodni programjának keresztülviteléhez.

A delegációk.

A „Reichspost“ mai vezércikkében azt mondja, hogy a mai miniszteri konferenciák főtárgya nem az 1910-iki budget volt, hanem inkább azok a tárgyalások, amelyeknek az volt a céljuk, hogy a delegációk másik üléskezdetét és az új véderőtörvény elintézését készítsék elő.

A magyar kormány követelése három irányban mozognak. A következőket akarja elérni; a magyar társadalmi nyelv bevezetését a katonai büntető perrendtartásnál, a magyar ezredeknél a Reichskriegsminister cím megszüntetését és annak helyettesítését Kriegsminister (hadügyminiszter) címmel és harmadszor a katonai zászlók és jelvények kérdésének megoldását a magyar sovinizus követelmények értelmében. Határozott tények jogosítanak arra a föltevésre, hogy Schönaich hadügyminiszter hajlandóan nyilatkozzon a Khuen követelmények támogatására. Ezzel szemben a Reichspost a leghatározottabb ellenzését jelenti be az osztrák parlament részéről és heves támadást intéz Schönaich hadügyminiszter ellen, akit állásának elhagyására szólít föl. A Reichspost végül kijelenti, hogy az új véderőtörvényt nem fogja az osztrák Reichsrat megszavazni, ha összekapcsolják a magyaroknak teendő engedményekkel.

A dorogi gyilkosság.

Késelés egy leány miatt.

Borzalmas gyilkosság történt tegnap Hajdudorog községben, ahol egy legény agyonszurta a pajtását, mert egy leányt szeretett s ez a leány a másik legény felé hajlott.

Az áldozat Magyar Péter 21 éves hajdudorogi legény, akinek most október elsején kellett volna bevonulnia a katonasághoz. Az elmúlt éjszaka mulatott az egyik korcsmában, amikor hazafelé tartott, találkozott vetélytársával Musek József 21 éves legénnyel, aki Magyar láttára hozzámment és beleakart kötni. Magyar, miután Musek több társával volt, ki akarta őket kerülni. Museket is lefoglalták a cimborái, de ez kiragadta magát kezeik közül kikapta a zsebéből a kését s azzal Magyar nyakába szurta. A szurás olyan szerencsétlenül

Perzsa szőnyegegek óriási választékban
HAAS FÜLÖP és FIA cégnél Piacz-utca.

tálalt, hogy Magyar jajszó nélkül rogyott össze.

A gyilkost ma a csendőrség letartóztatta, a holttestet pedig ma Horváth Arthur dr. törvénytudó orvos fölboncolta. A boncolásnál Kovács Péter vizsgálóbíró segéd volt jelen.

Tanuló ifjúság figyelmébe!
Ajánljuk kitűnő szerkezetű, kipróbált, megbízható járású

ZSEBÓRÁINKAT,
melyeket kedvezményes áron, jótállás mellett bocsátunk rendelkezésükre.

Lőkövits Arthur és Társa
Magyarország legnagyobb órás, ékszerész üziese.

Vitális mindenütt — Vitális sehol.

Minden nyom elveszett.

A Vitálist nyomozó csendőrök végleg elkeseredtek a sikertelen hajszá miatt:

— Ne is tessék kérdezni — mondta egy derék csendőrőrmester, aki a nyomozásban kezdettől résztvesz — még a régi nyom is elveszett. Véget éri a tudomány!

És mindennap jönnek új meg új hírek, amelyeknek azonban már nem hisz senki. — Legujabban Kardón látták, ahol állítólag üzent a bírónak, hogy vigyázzon a bőrére. Az éjjel meg Budapesten a Velence-kávéházban itta volna a sört, aztán elbiciklizett onnan Duna-haraszti felé.

Riadalom Nagyszalontán.

Tegnap este a nagyszalontai csendőrök már azt hitték, hogy sikerült megfogniok Vitálist. De bizony a csendőrök ezuttal is csak — Vitálist fogtak.

Egy vörös bajuszu, vörös, alacsony, pufók képű ember jelent meg tegnap este felé Nagyszalonta utcáin. Az egyik keze fel volt kötve, ruhája kék zubbony, lovagló nadrág, csizma. Csupa sár volt, mint aki régóta a mezők lakója. Teljesen, pontos hűséggel ráillett Vitális személyleírása. A Vitális kinézésű ember egy ruhásboltba ment. Teljes öltözet ruhát vásárolt, kalapot s egyéb ruházati cikket. A bevásárolt ruhával Maczelka János gépjavitó mester műhelyébe ment az idegen. Itt bemutatla magát.

— Papp Lajos gépész vagyok. Engedjék meg, hogy itt átöltözzek és itt hagyjam a dolgozó ruhámat.

Szívesen megengedték neki. Az idegen

Sinkovits gépészlegénnyel megállapodott, hogy majd estére együtt mulatnak Baloghné mulatójában.

Alig üt egy negyedórát a mulatóban az idegen, egyszer csak betoppant oda négy csendőr és két rendőr. Odamentek az idegenhez:

- Le van tartóztatva!
- Ugyan, ne tréfáljanak velem . . .

A csendőrök szuronyt szegezve álltak körül a szabadkozót.

— Álljon fel! És kövessen bennünket a törvény nevében! — szóltak a csendőrök. És vitték kifelé a vendéget.

— De én ártatlan vagyok, bocsássanak szabadon! — tiltakozott a letartóztatott gyanúsított ember.

Rámordult az egyik csendőr:

— Ne add a bankot, te vagy Vitális!

— Mi vagyok?

— Ez jó, bolondnak tettei magát! A haramia!

Az utcán rengeteg nép gyűlt össze. — Egyre kiátózták:

— Megvan Vitális! Viszik már!

A letartóztatott ember könyörgésre fogta a dolgot.

— Csak azt mondják meg legalább, mi az a Vitális?

— Hogy ki az? Majd megtudod az akasztófán!

A városházán megkezdődött a vallatás. De az idegen sehogysem akarta vallani, hogy ő Vitális Imre. Végül is elmondták neki töviről-hegyire, hogy ki az a Vitális.

— Ja ugy! Az már más! — mondta az idegen. — Tessék elmenni a Maczelkához, ott van a munkakönyvem.

El is mentek Maczelka Jánoshoz s ott megtalálták a munkakönyvét, amelyben igazolva van, hogy Papp Lajos három hélig Jánosda község határában csépléssel foglalkozott a legutóbbi napig. Elmondta aztán Papp Lajos, hogy Jánosdán újságot nem olvasnak s ott a nép semmit sem tud Vitálisról. A letartóztatott embert erre szabadon bocsátották.

Új Vitális legenda.

A Nagysz lonta felé vivő uton Asztalos Lajos, fiatal lessi-tanyai bírtokos Nagyvárad felé ment kocsiján. Egyszerre csak kiépett a tengeriből egy lerongyolódott köpcös ember. Vitálisához hasonlított.

— Állj! — kiáltott a kocsi felé.

Asztalos Lajos megállította a lovakat.

— Adjon az ur valami ennivalót! — követelődött a relytélyes utonálló.

A fiatal gazda biztosra vette, hogy Vitálissal találkozott össze s cselhez folyamodott.

— Nézze meg ott hátul, talán van valami a kocsiban.

Az idegen felhágott a kocsira.

— Nem találok semmit.

— Na, akkor üljön fel, majd elviszem.

Itt lakom közel, otthon kap ennivalót.

Az utonálló megértette a cselvetést. Hirtelen le akart ugrani a kocsiról. E pillanatban a fiatal Asztalos Lajos berántotta a kocsiba. A lovak megriadva ragadták tova az uton a kocsit. Az utonálló kést rántott, ezt azonban kirántotta támadója kezéből a fiatal ember. Percekig tartott a véres küzdelem. Végül is a rejtélyes ember levetette magát a robogó kocsiról. Ingének egy darabja Asztalos kezében maradt.

Az utonálló azon véresen gyorsan eltűnt a tengeriben, Asztalos pedig tovább haj-

tott kocsijával. Rövid idő múlva két lövést hallott maga mögött.

A kaland után Asztalos jelentést tett a csendőrségnek s átadta a kezében maradt ingdarabot is. Ezen a nyomon most legalább annak megállapítását remélik a csendőrök, hogy csakugyan ezen a vidéken van-e még Vitális Imre.

Szaporodnak a kolera-gyanusok.

Ujabb esetek a fővárosban.

A hatóságok minden igyekezete — úgy látszik — hiábavaló, mert a kolera-gyanus esetek száma nemcsak nem csökken de félelmetesen növekedik úgy, hogy nem mulik el nap, amelyen ujabb esetek ne fordulnának elő.

Négy új eset.

A tiszti főorvosi hivatal hivatalos jelentése szerint tegnap estétől ma reggelig négy gyanus megbetegedés történt. Kolera-gyanu alapján a Szent Gellért-kórházba beszállítottak a Szabadság-tér 9. sz. házból egy mosónőt, a Havas-utca 4. számú házból egy szakácsnőt, Szent István-kórházból egy napszámost és a Damjanich-utca 16. számú házból egy munkást. A Szent Gellért-kórházban megvizsgálták mind a négy beteget s megállapították, hogy egyik sem koleras.

Kolera a rendőrségi fogházban.

A Rigó- és Baross-utca sarkán eszméletlen állapotban találták Dietz Emil 37 éves foglalkozás nélküli embert. A mentől tulitasságot állapítottak meg és bevitték VIII. kerületi kapitányságra.

Itten Dietz este felé rosszul lett és a kihívott VIII. kerületi orvos dr. Kiss kolera-gyanusnak találta. Bevitték a Gellért-kórházba, a fogdát és az embereket, akik Dietz-el foglalkoztak fertőtlenítették.

A mentők azt a kocsit, melyen Dietzet szállították, kivonták a forgalomból.

Egy gyanus idegen.

A határrendőrség értesítette a főkapitányságot, hogy Romániából egy Beilmann Ede nevű ember utazik Budapestre, aki kolera-vidékről jön. — A rendőrség a keleti pályaudvaron megette a szükséges intézkedéseket, de Beilmann nem érkezett meg. Valószínűleg előbb szállt le a vonatról.

A járványfészekben.

A belügyminiszter elrendelte, hogy Mohácsra, valamint Nyergesujfalura a járvány továbbterjedése elleni védekezés céljából szolgáló hatósági intézkedések támogatására csendőrség menjen ki.

Mohácsra ma egy új megbetegedés fordult elő.

Hivatalos jelentés.

A belügyminiszterhez érkezett jelentés szerint a bakteriológiai vizsgálat a következő esetekre nézve állapította meg az ázsiai kolera-t:

Szlavenka Lajos (Püspöki), Szabados Ferenc (Dunaegyház), Csernák Jánosné (Temesváros), Szőke Flórián (Békéscsaba), Mechler Márton (Nyergesujfalú), Haselmayer Sebestyén (Nyergesujfalú), Scharinger Péterné (Torontálalmás), Szabolovics Ágostonné (Torontálalmás).

Házilag készült

férfi ingek,

VALÓDI BORSALINO és ANGOL

KALAPOK,

elegáns

nyakkendők

legnagyobb választékban legolcsóbban

**LENGYEL
SAMUNÁL****Piac-utca 43.****Aktuális témák.****Vitális Debrecenben.**

(Szin a vasuti nagy hid, ahol egy vadászhús ember megy fel. Egy szemfüles hordár jön, meglátja a közismert vadászhúsát, rohan a postára, telefonál.)

A hordár: Nagysád! Kérem gyorsan a rendőrséget.

A kapitányság: Halló! Ki beszél!!?

A hordár: Itt kérem Povalacs Sándor vasuti aliszt. Kérem uraim! Láttam Vitálist a közismert 2500 koronájával. Kérem küldjenek vagy 100 embert felfegyverkezve, mert Vitálist is puska van!

A kapitány: (njjongva) Látta ne, ne öljön meg!

A hordár: Nem kérem, nem. Élve jöjjen ide gyorsan, addig én utána megyek. Siessenek. A 2500 koronát kérem hozzák el magukkal!

(A rendőrségen nagy az öröm, 100 ember a [holdban] kivonul és megyen talpig felfegyverkezve a vasuti hid alá. Előli egy őrsvezető. Abban a biztos hitben, hogy itt van Vitális, a hid alá érnek.)

Az őrsvezető: Csapat ál'j!! Pocsák! menjen 10 emberrel a hid másik oldalára és ott jöjjen fel. Keserű meg 10 emberrel a hid bábaképezdei oldalára és gyűrűbe fogjuk körül Vitálist!

(Ahogy elosztja az embereket az őrsvezető, úgy elmennek. Mikor az őrsvezető látja, hogy a hid mind a két oldaláról jönnek a rendőrök, elindítja az ő csapatát és úgy intézi, hogy a hid tetejére egyszerre érjenek, hol Vitális a karfához támaszkodva nézi a tolató vonatokat.)

Az őrsvezető: (mikor mindhárman őrsze érkeznek) Csapat kardot ráncs!!! kardot szegezve előre indulj!!!

(A karfához támaszkodó szegény ember csak ott áll és észre sem veszi, hogy jönnek a rendőrök. Az őrsvezető int, hogy minden oldalról körül vegyék. Ami hamar meg is történik. De Vitális II. csak áll és nem vesz észre semmit.)

Az őrsvezető: (pózzal oda lép Vitális II-hoz és így szól): Vitális a törvény nevében foglyom!!

Vitális II.: Én nem vagyok Vitális!!!

(A rendőrök között egész biztosra veszik, hogy ő Vitális és nagyon csodálkoznak azon, hogy még nem is lőtt rá a rendőrré. Vitálist az őrsvezető megfoghatja 20 rendőrrel és beviszik örrömmujongva. Vitális ordít, harap. A vasutas a fejetetején táncol örömben, érzi már a 2500 korona andalító illatát, Felment a rendőrségre.)

Az őrsvezető: (az ügyeletes rendőrbiztoshoz óriási mozdulatokkal.) Biztos urnak alázattal jelentem! itt van Vitális Imre a híres bihari haramia. A vasuti nagy hidon Pocak és Keserű és én általam vezetett közrendőr csapattal elfogtuk!

A biztos: (örömmel) Igen! oldják ki. (Megtörténik.)

Vitális II.: Biztos ur! Én nem Vitá..

A biztos: Fogd be a szád!!!

(Közben két rendőr kiveszi a revolverét és rátartják Vitálisra, mind a jobb, mind a baloldalon.)

A biztos: (amikor előszedi a körözési ívet és meggyőződik, hogy nem illik rá a személyleírás.) Te, hogy hívnak!!!

Vitális II.: Turgyák Imre miképérci lakos.

A biztos: Hát nem Vitális Imre?

Vitális III.: Nem.

A biztos: (a vasutashoz) Hát ez nem Vitális!

A hordár: De kérem biztos ur, vadászruha van rajta!!!

A biztos: (Vitálishoz) Elmehet!!!

Vitális-Turgyák: Ne adjon az Isten ilyen jó napot!!! (El.)

(Mikor elment neki estek a hordárnak, úgy bántak vele, mintha Vitális ő volna, Szegény végül hamarabb ért ki, mint ahogy jött.)

Az őrsvezető: Csak még egy Vitálist foghatnánk!!!

Mars . . . s.

UJDONSÁGOK

Figyelmeztetjük lapunk előfizető és hirdető közönségét, hogy előfizetési és hirdetési díjak kizárólag csakis Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtatott számlájára fizethetők ki. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Vasárnapi istentiszteletek. Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartani: a Nagytemplomban prédikál Beihlendy Endre s. lelkész, a Kistemplomban 9 órakor G. Szabó Gábor s. lelkész, a Kistemplomban 11 órakor Sz. Szabó István s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, az Ispóty-templomban Uray Sándor lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallásoktató-lelkész, a Homok-kerti imaházban Bereczky József főiskolai szénior.

A tiszántúli református egyházkerület közgyűlése. Az őszi rendes közgyűlést a tiszántúli református egyházkerület november hó 22-én és a következő napokon tartja meg. A közgyűlés programját most állítják össze.

Lestyán Adorján kitiintetése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király csikszentkirályi Lestyán Adorján debreceni közjegyzőnek, az ottani közjegyzői kamara elnökének, a közjegyzői pályán és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Átiratok szabályzat mintáért. Debrecen város tanácsától Máramarossziget a temetkezési egyesületek díjszabására, Nyíregyháza a személyfuvarozásra és értékesítésre vonatkozó szabályrendeletet kért. Ez utóbbi szabályzatot megküldik, de Máramaros kérését nem teljesítik, mert ilyen szabályzata Debrecennek nincs.

Nyugdíjválasztmányi ülés. A hajdúvármegyei jegyzői nyugdíjválasztmány tegnap délelőtti tartotta meg ülését a vármegyei házában Kovács Gyula alispán elnöklété alatt. Jelen voltak Pénzes Sándor árvaszéki elnök, Davidházy Kálmán tb. főjegyző, Czeglédy Mihály dr. főügyész, Pap Sandor és Ethey János jegyzők. A választmány elé két nyugdíjazási ügy került. Ez pedig Bakos Lajos tétleni és Kállay Ignác földesi jegyző nyugdíjaztatása. A választmány Bakosra vonatkozóan javasolja, hogy miután a főorvos munkaképtelenség taláta, harminc évi szolgálat után 1786 korona 40 fillérrel nyugdíjazza. Kállayra vonatkozóan úgy határozott, hogy a főorvos vizsgálja még egyszer meg, mert az első vizsgálat alkalmával szolgálatra alkalmasnak taláta.

Telekvétel. A mérnöki hivatal most terjesztette be előterjesztését a tanácshoz Sipos Spitz Ferenc telekmegvétel ajánlata tárgyában. A mérnöki hivatal javasolja, hogy a 17 holdat és 323 négyszögölet kitévő területet, amely a városi faraktár mellett fekszik s amely a temető céljaira szükséges, vegye meg a város és pedig négyszögölenként hat koronáért.

Vizsgálat a színházban. Ma délelőtti Körner Adolf tb. főjegyző elnöklété alatt az állandó színházi tűzvizsgáló bizottság megvizsgálta a színházat s a most teljesített építkezéseket és javításokat vizsgálja meg és azt, hogy biztonsági, vagy tűzrendészeti szempontból nincs-e valami kifogásolni való. E vizsgálat alapján adják meg a játszási engedélyt.

A rabsegélyző egyesület gyűlése. E hó 26-án, hétfőn délután öt órakor a Debrecen városi és hajdúvármegyei rabsegélyző egyesület választmánya ülést tart, amelyen a Patronáze egyesülettel szemben való állásfoglalás kérdését fogják megvitatni. Az ülést a törvényszéki palotában, az esküdtek várakozó termében tartják meg.

A homokkerti út. Az évek óta húzódozó ügye a homokkerti utnyitáshoz megint halasztást szenved. Tudvalevő, hogy a város a Homokkerten tervezett Szabó Kálmán-utca ügyében tárgyalásokat folytatott. Ez év július 16-án volt az egyezségi tárgyalás azokkal a telektulajdonosokkal, akiknek telke az új-utca területében fekszik. Ez a tárgyalás azonban nem vezetett eredményre, mire a tanács a kisajátítási eljárás engedélyezését kérte. E kérésre most válaszolt a kereskedelemügyi miniszter s az engedélyt megtagadta, mert olyan terveket, illetve vázlatrajzokat kapott, amelyekből a helyes állapotot megismerni nem lehetett.

Földmivesek irodája. A földmivelésügyi miniszteriumban tudvalevőleg egy olyan iroda is működik, amely a földmiveseket ügyesbajos dolgokban akár levélben, akár személyesen fordulnak az irodához, tanácsot és utasításokkal látja el. Az iroda eddig is igen szép sikerrel működött, bár rendelkezését félre ismerve, sokszor más megbízásokkal is zaklatták. Minthogy e tekintetben nyilvánvaló félreértés forgott fenn, az iroda a hozzáfutókat egyenként, most leguóbb pedig a hajdúvármegyei gazdasági egyesületet is körlevélben értesítette, hogy a munkakörébe semmiféle eladási vagy vételi megbízásának teljesítése nem tartozik, ellenben

teljesen díjtalanul rendelkezésre áll a mezőgazdák minden olyan esetben, ahol szakszerű tanácsot, utbaigazítást vagy minisztériumnál levő ügyeikről fölvilágosítást kernek.

— **A vidék legfényesebb és legkényelmesebb kávéház megnyitása.** Hauer Bertalan a Royal-kávéház tulajdonosa nagy költséggel ismét teljesen újonnan, rendkívül fényesen rendezte be kávéházát, amit szombaton este Magyar Imre és fia, vasárnap Kiss Béla zenekara fog művész-estélyével megnyitni. Külön fülkék előre megrendelhetők. Meleg és hideg ételek. Kiváló bel- és külföldi borok. Különösen felhívom a nagybecsült közönséget nem utánozható délutáni fekete és uzsonna-kávéra. Pontos kiszolgálás. Bel- és külföldi lapok. — Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel Hauer Bertalan, Royal-szálloda tulajdonos.

— **A magyar postatakarékpénztár francia és belga kapcsolatai.** A m. kir. postatakarékpénztár a Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France párisi és a Banque Internationale de Bruxelles, brüsszeli pénztárral oly egyezményt létesített, mely szerint Franciaországban és Belgiumban október hó 1-étől kezdve nevezett bankoknál és összes fizetőhelyeinél a m. kir. postatakarékpénztár számlatajdonosai javára, illetőleg terhére befizetések és kifizetések teljesíthetők. E forgalomra vonatkozólag további felvilágosításokkal a m. kir. postatakarékpénztár készséggel szolgál.

— **A Nyugat.** Gróf Bathyhányi Lajos, az első felelős miniszterelnökkel kezdi meg Halász Imre, a kiváló publicista a Nyugat szept. 16-án megjelent számában Egy letűnt nemzedék című cikksorozatát. E cikksorozat az 1867-iki kiegyezés előkészítésében és keresztülvételében s később egész a XIX. század végéig szerepelt legkiválóbb magyar államférfiakkal fog találkozni. A cikk számról száma megszakítás nélkül fognak a Nyugatban megjelenni. A Nyugat Ignó, Osvát Ernő és Fenyő Miksa szépirodalmi és kritikai szemléjének főmunkatársai: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály és Móricz Zsigmond. A Nyugat szeptember 16-iki száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg: Halász Imre: Egy letűnt nemzedék. (Gróf Bathyhányi Lajos.) T. Józsi Jenő: Történet az özvegy asszonyról, meg a fiáról. (Novella.) Szép Ernő: Vers. Ambrus Zoltán: A baccarat. Schöfflin Aladár: Magyar irodalomtörténetirők. Dán Ferenc: Az esz-kimó. (Novella.) Ady Endre: Versek. Figyelő: William James. (Lánczy Jenő.) Lengyel Menyhért: Gavaliérok. Wéber és Hennequin: Tais—toi mon coeur. (Karinthy Frigyes). Kalnoki Bedő Béla (Csáth Géza). Ganguin—Van Goghrol (Bálint Aladár). A Nyugat előfizetési ára: egész évre 20 korona, félre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal V., Mérleg-utca 9. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

— **Az államsegély fölosztása.** Roncsik Lajos főszámvevő javaslatát, amely az 50,000 korona államsegély fölosztásáról szól, most nyomatták ki és osztották ki a jog és pénzügyi bizottság tagjai között. Az összeget 141 tisztviselő és alkalmazott között osztják föl és pedig az 1909. évben betöltött állás törzsfizetése és lakbérének összege arányában.

— **Israelita istentisztelet.** A hitközség elnöksége értesíti a tagokat, hogy a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Péntek este fél 6 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor, délután fél 5 órakor, köznapon reggel 6 és fél órakor, este 5 és háromnegyed órakor. A szelichot istentisztelet pedig vasárnap reggel 4 órakor, a többi napokon pedig 5 órakor kezdődik.

— **Kenyér szállítás a honvédségnek.** A debreceni honvédségnek 254,000 darab 840 grammos adag kenyér szükséges egy év alatt. Erre pályázat nyitott. Feltételek a kerületi kereskedelmi és iparkamra segédnivatálában beekintethetők.

— **A cognac, mint széplítő szer.** Margit olasz királyné tudvalevőleg a legszebb uralkodónők egyike Európában, arcbőre rendkívül tiszta és csodálatosan lágy és sima. Az osztrák-magyar nagykövetség attaséja nem rég bókot mondott erre nézve a királynénak aki mosolyogva azt felelte, hogy arca üdéséget egy földijédek, az Eszterházy cognacnak, mely tiszta bordisítátom, — köszönheti, amelyet rendszerint este lefekvés előtt szokott használni. — Oh felség, mondotta erre a diplomata, ez a dolog nagyon meglep engem, mert szép honfitársnőimtől mindig azt hallottam, hogy semmi sem rontja meg úgy és teszi olyan keményé a bőrt, mint az alkohol. Meglehet felelte a királyné, de én az Eszterházy cognac-kal nem az arcomat, hanem a torkomat nedvesítem.

— **Értesítés.** Az izr. hitközség tagja, értesítettnek, hogy a Deák Ferenc-utcai templomi imaszékek bérbeadása f. hó 25-én veszi kezdetét. A tavalyi bérlők jegyei f. hó 25. és 26-án adatnak ki. Az általános bérbeadás úgy a Deák Ferenc-utcai, valamint a Kápolnási-utca templomi imaszékekre folyó hó 27-től október 31-ig eszközölietik. Az imaszéki jegyek árusítása az izraelita hitközség irodájában (József kir. herceg-utca 25., emelet) naponta délelőtt 10—12 és délután 3—5-ig történik.

— **A vasuti üzletvezetőség hivatalos órái.** E napokban több fővárosi és vidéki lap közlése nyomán ama hír terjed el, hogy a MÁV. igazgatóságánál és az üzletvezetőségénél a délutáni hivatalos órák újból rendszeresíteni fognak, esetleg a hivatalos órákat délutáni 3 óráig hosszabbítják meg. E híradással szemben a MÁV. debreceni üzletvezetősége értesítette valamennyi állomását, hogy az igazgatóság rendelkezése folytán a hivatalos órák változatlanul 8—2-ig maradnak az üzletvezetőségénél.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítettnek a t. tagok, hogy a Szelichot istentisztelet vasárnap reggel 4 órakor, a többi napokon pedig 5 órakor kezdődik.

— **Tisztító és kalapos műhelyekben** elváltalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel, mert helyemet, mert szép és jó munkáért édemes leszek a pártó ársra, Beicay Lajos Piac-utca 34.

— **Kiadó a Deák Ferenc-utcai izr. templomban** egy férfi és egy női imaszék. Cim a kiadóhivatalban.

— **Az osztálysorsjáték** mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

20,000 koronát nyert:		
10,000 koronát nyertek:	31398	34523
80130.		
5000 koronát nyertek:	23432	26896
61368.		
2000 koronát nyertek:	157	10413
17166	20188	32071
	36624	41932
	44417	

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban: Szegedy Lajos ref. 22 éves, Kiss Eszter ref. 21 éves, ifj. Kovács János ref. 22 éves.

Hunnia képei szépek!
Hunnia képei olcsók!
Hunnia képei tartósak!
Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.
Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKAN az utcai oldalon van.
Hunnia modern berendezésű és fényképezeti műterem.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§. Elítelt cigarettá tolvaj. A debreceni törvényszék ma hat heii fogházra ítélte Tancos Sándor 18 éves rovoit életü csavargót, aki ez év június 13-án éjszaka feltörte Vadász

Ferenc kereskedőnek a Varga-utcában levő ideiglenes bolti helyisége ab akát, bemászott az üzletbe s onnan 13 korona értékű cigarettát és szivart lopott el. Tancos a mai tárgyaláson tettét beösmerte. Az ítélet jogerős.

§ **Elsikkasztott ingóságok.** Szabó Virág még mult év decemberében ingóságait Fülöp Józsefné született Kupferstein Pepinél hagyta, maga pedig elutazott. Fülöpné azonban meguntta a 452 korona értékű ingóságokat ott őrizni s ezért lassanként elajándékozta azokat a szomszédjainak. Mikor azután Szabó Virág jelentkezett a dolgokért, azokat nem tudta előadni s ezért Szabó följelenterte sikkasztás miatt. A törvényszék a mai főtárgyaláson a bűnösséget ki is mondta s Fülöpnét száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítelt képviselője fölmentésért, az ügyész súlyosbításért felelbezt.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.
 Kapható ásványvízközelkedésekben és gyógyszerárakban.
 SCHULTES ÁGOST Balnye-Lipődi Salvator-forrás-Állomás, Budapest, Budapest, Budapest.

TÁVIRATOK.

Tifusz.

Arad szeptember 23. Aradon a tifusz járványszerűleg lépett fel. Maig 20 tifuszbeteg kezelnek az orvosok, s naponta két-három megbetegedés fordul elő. Azt hiszik, hogy a ragályt a külvárosi csatornázás következtében kiemelt föld, mely gázokkal van telítve, terjeszti. Nikolics Jánosné tifuszos ketegysége miatt a járványkórházba kellett szállítani. Az asszony a kórháztól való félelmében megszökött hazulról.

Amerikáznak a bosnyák vasutasok.

Szerajevo, szeptember 23. A Sigual vasutasújság tegnap megjelent kiadása felszólítja a vasutasokat, hogy a boszniai összes vonalokon éjjelkor az ugynevezett szabályszerinti szolgálatot kezdjék meg azzal az indoklással, hogy a hivallott tényezők a vasutasok ismert követeléseit ignorálják. A lap óvja a vasutasokat minden erőszakos lépéstől vagy kihágástól. A passzív rezisztencia éjjelkor az összes vonalokon megkezdődött.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 23.
 Buzakinálát és vételkevd mérsékelt. Szilárd irányzat mellett 30,000 métermázsza került forgalomba 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs, zab szilárd a többi tartott. Idő: esős.

Okt. buza	10'11—10'12.
ápr. buza	10'41—10'42.
rozs okt.	7'31—7'32.
rozs ápr.	7'75—7'76.
zab okt.	7'97—7'98.
zab ápr.	8'35—8'36.
tengeri máj.	5'69—5'70.

Felelős szerkesztő: PÖSCH DEZSÓ.

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jóállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

Rizálólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Gyermekjáték
a Schicht szappannal való mosás,
mert egyszerre tisztít és fehérít is,
s megakadályoz minden fáradságot
és megerőltetést!

Ez idén még nem létezett
 olcsó árak mellett

férfi, női, fiu és leány

czipők

óriási választékban.

Kizárólag saját gyártmány.

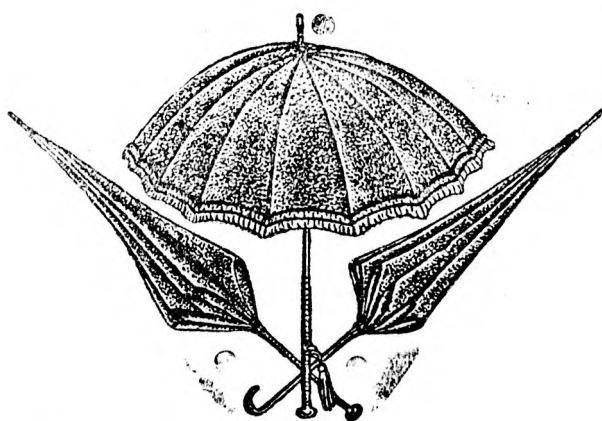
Beszerezhető

Fischer Menyhért

czipő üzletében.

Piac-utca 3. sz. alatt.

Alapított 1882.

WIENER HERMANN

Ön rendel

esernyő, napernyőt és nem gondol arra, hogy cselel drágán fizet

Ha akar

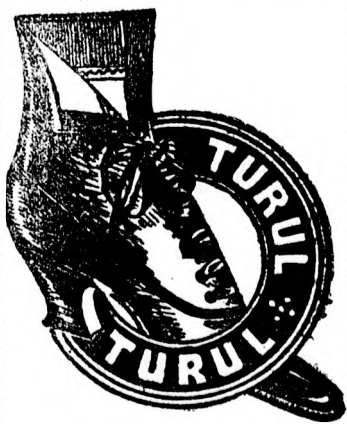
magának hasznot hajtani, forduljon hozzám bizalommal mielőtt szükségletét fedezi.

Nem fizet

el hiába való összeget — jó munkát — jó árut kap olcsón ha felkeresi cégemet

esernyő- és napernyő készítő
 DEBRECEN, Sas-utca 3.

Telefon: 691.

Eredeti Goodyer Welt,
 a jelenkor elismert legjobb minősége.

Turul Cipők

dacára az olcsó áraknak, a legjobb anyagból készülnek. Elegáns fazon.

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban

Képes árjegyzék portómentesen

A monarchia legnagyobb cipőgyára

Központi főraktár:

Debreczen, Piac-utca 48.

Telefon: 691.

Legnagyobb választék minden fajta cipőárkban elismert kitűnő minőség.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

CSEMÉGE SZÖLLŐT szálit 5 kg. kosarakban nagyban és kicsinyben Darvas Miksa szőlőkivitele.

10 KRAJCÁR egy iskolai könyv bekötése Horovitz Zsigmond papir, író- és rajzszerkesztésében. Debrecen, Piac-u. 12.

KIADÓ a Ferenc József-ut 22. sz. a. épült uri lakóház, mely áll 3 szoba, üvegezett nagy veranda, fürdőszoba stb., vízvezeték, villanyvilágítás. Bővebbet Bisoihka I. iródájában, Péterfia-utca 71. alatt.

EGY CSINOSAN butorozott utcái külön bejárati szobát a Piac- vagy Szent-Anna-utcán keresek. — Czim a kiadóban.

Női ruhaszövetek

az őszi és téli idényre, valamint flanellek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek.

Francia P. D. jegyű fűzők, arcfátyol, divatszövetek, gyöngy- és bőr díszítések, menyasszonyi selymek, koszorúk és fátlyok

legolcsóbb szabott árban!

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

DEBRECEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Értesítés.

Van szerencsém a t. vevőközönségnek b. tudomására hozni, hogy egy nagyobb cipőtermelő cég összes készítményének átvételére magamat lekötöttem, minek folytán üzletem forgalmának tetemes megnagyobbítása céljából az üzletemben kapható **cipőknek** árait ezideig még nem létező alacsonyra szállítottam. Ezt bebizonyítotam néhány kelendőbb cipőfajoknak árait következőkben ismertetem:

- I-a Női **Boxbőr** fűzős és cuggos cipők páronként frt 3.75-től
- I-a Női **Boxbőr** gombos cipők páronként frt 4.00-től
- I-a Női **Chevro** fűzős és cuggos cipők páronként frt 4.25-től
- I-a Női **Chevro** gombos cipők páronként frt 4.50-től
- I-a Férfi **Chevro és boxcipők** fűzős és cuggos frt 4.50-től
- I-a Fiu **Chevro és Boxcipők** fűzős és cuggos frt 3.50-től
- I-a Fiu **Borjubőr és Boxcipők** fűzős és cuggos frt 2.60-tól

Tisztelettel

Neumann Testvérek-cég

tulajdonosa:

Neumann Mór

a Tisza-palotában.

Egy tanuló és egy herakóleány

Horovitz Zs.

nyomdájában

Piac-utca 12. sz.

felvétetik.

Gyógyítsd az iszákosságot,

mielőtt a részegség nem hatalmasodik el.

Mentsd meg az iszákost, mielőtt az alkohol az egészségét munkakedvét és vagyonát tönkre tette volna, vagy mielőtt a halál a mentést lehetetlenné teszi.

Alkolin egy kivonat, mely alkoholszerűen hat, de mégis az italtól undorítja az iszákost.

Alkolin teljesen ártalmatlan s oly hatással alkalmazható, hogy a nagyfokú részegségben szenvedők sem esnek vissza az ital pusztító karjaiba.

Alkolin a legújabb szer, melyet a tudomány feltalált, hogy millió és millió embert megmentsen a nyomortól és szenvedéstől.

Alkolin könnyen oldható preparátum, melyet például a házi asszony a férjének reggelijéhez elkeverhet, anélkül, hogy ő valamit is észrevenne. Ily esetben az illető semmit se tud arról, hogy hirtelen nem szenvedheti a spirituszt. Ellenben azt hiszi, hogy a mértékellen ivás okozza az undort, mint például van eset arra, hogy a kedvenc étel megcsömörli az embert.

Alkolin adjon az apa a diák fiának, mielőtt az a vizsgán megbuknék, mert még akkor is árt az agynak az ital, ha keveset is élvezi. Általán véve minden gyenge akaratú ember vegyen be Alkolin-t. Ez a szer ártalmatlan s megóvja az egészséget, sok pénzt takarít meg, melyet borra, sörre, pálinkára, likőre költene.

Az **ALKOLIN** szer 10 korona [s az összeg előre beküldése, vagy utánvét mellett] küldetik meg. — Cim:

Alkolin intézet, Copenhága 604 Dänemark.

Levelek 25, Levelezőlapok 10 filléres bélyeggel bérmentesítendők.

Gondoskodjatek jövőtökről.

Mindenki úgy saját, valamint hozzátartozói jövőjét legalkalmasabban a **Kölcsönös Segélyző Egyesületnél** Temesvárott biztosíthatja.

Mert 1 korona havi tagsági díj ellenében egy évi tagság után halálesetre 2000 korona halálzási segélyt, 3 évi tagság után munkakép-telenség esetére 50 korona havi segélyt biztosíthat.

Csekély havi járulék mellett mindenki leányainak 2000 korona hozományt és fiugyermekeinek 2000 korona önállósítási segélyt biztosíthat.

Ha a gyermek atyja 3 évi tagság után elhal, az esetben minden további befizetés megszűnik és a fiu 13 éves koráig, a leány pedig 20 éves koráig 30 korona havi segélyt élvez, míg a fiu nagykorúsága, a leány férjhezmenetele alkalmával üzletrészenként 2000 korona teljes összegben kifizetetik.

Az intézet teljes biztonságot nyújt tagjainak, jegyzett üzletrészek 7 millió korona, ezen kívül **200,000 korona** biztosítási alap az állampénztárba letéve.

Alapszabályokat és felvételi íveket a **Kölcsönös Segélyző Szövetkezet** titkárságánál Debreczen, **Hatvan-u. 16. sz. a. Tarr Mihálynál** díjmentesen kaphat.

Ügynökök helyben és vidékre felvétetnek.

Legszebb órák,

ékszerek legolcsóbban vásárolhatók

GASPARIK ÁDÁM

műorás és ékszerésznel Debreczen

Hunyadi-utca 12. sz.

Vendéglő.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Csapó-utca 17. szám** alatt levő

Korona vendéglő

vezetését átvettem.

Hosszu éveken át szerzett tapasztalataim felhasználva, mindent elkövetek, hogy tisztelt vendégeim meglegedését megnyerjem.

Kitűnő magyar konyha. — Tisztán kezelt fajborok.

Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.

Kisebb és nagyobb társasbédék és vacsorák rendezését elvállalom és e célra külön helyiséget bocsájtok rendelkezésre.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

TÓTH LAJOS,

vendéglő vezető.